

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-uica 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vételnek fel.

I. évfolyam. 92. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Kedd, szeptember 17.

Öt KEMÉNY PONT.

Öt kemény pont, de ezek között mi legfontosabbnak a demokratikus választójog megcsinálását tartjuk. Altalánosság, egyenlőség és titkosság alapján ugyan, de hogy már lássunk valamit a medvéből: szívesen látnók azt azok között a keretek között is, amik között azt a szövetkezett ellenzék megcsinálta az országgyűlésen előterjesztette. De igaz van Károlyi Mihály grófnak: ebből aztán egybeült sem szabad engedni.

A legfontosabb dolognak pedig azért tartjuk, mert na a választójog megvan: ez Lukácsot, Tiszét és az egész rendszert ijástól-fíástól nyomban beléki a nívóba, a saját és gyűlekezési szabadság intézményesen lesz biztosítva, megkezdődik a demokratikus Magyarország kiépítése, a gazdasági önállóság, nagypár, belterjes mezőgazdaság, közjogi függetlenség, kultúra, népgazdaság és népboldogság lesznek eredményei a demokratikus választójognak. Ahol a demokratikus választójogtól ilyen nagy nemzeti eredményeket várunk: ott elvárjuk minden más dolog s az ellenzéki erőket csak erre az egy dologra kell koncentrálni Tiszék távozása után.

Kétségtelen azonban, hogy a demokratikus választójog megteremtésének két igazi akadályja van: Tisza és Lukács, — amikor tehát az intézőbizottság Tisza és Lukács fejét követelte, csak logikusan cselekedett, mert arra nem lehet eset, hogy míg ez a két ember tartja kezében a gyűlést, addig a magyar nép egyetlen óhajja: az általános, egyenlő és titkos választójog megvalósulhasson. Ezeknek tehát pusztulni kell a helyükre s hogy elpusztuljanak: a harci eszközökben az ellenzék igazán nem lehet vélogatos.

Nem voltak válogatások Lukácsék sem. Rendőrökkel dobáltatták ki a törvényhozás terméből a nép bizalmából ott ülő képviselőket, azután csendőrszuronyt szegeztek a mellükre, hogy oda be ne mehessenek, hogy képzelik hát azt, hogy a törvényt nem ellenfelekhez méltó módon vegyék fel a tárgyalások erőszakos kezekkel megszakított foralát.

Pusztulni ikell ennek a két felrendjeleztet bécisnak, lehetetlen, hogy a politikai élet vezető egyéniségei olyan férfiakból teljen ki, akik a szuronyok oltalma alatt a lelkiük üdvösségét is képesek volnának áruba bocsájtani.

„Tartós bizalmáról“

biztosította a király egy, sajátkezi irásával ellátott levélben Lukács Lászlót abból az alkalomból, hogy neki a véderőjavaslatok sikeres megszavaztatásáért a Szent István-rend nagy keresztjét adományozta.

Ez a «tartós bizalom» egy olyan miniszterelnököt díszített fel a legmagasabb magyar, sőt az egész monarchiában elsőnek tudott rendjellel, (az aranygyapjas rendet kivéve), aki a véderőjavaslatokat Tisza István segédletével törvénytelenül, parlamentáriszmust rombolóan szavaztatta meg, aki a villogó szuronyok erőszakával akadályozta meg a 48-as képviselőket kötelességük teljesítésében s aki az alkotmány védelmezőjének hazudta magát akkor, mikor az alkotmány diplomát pogány lelkiismeretlenséggel felgyújtotta.

Ne teledjük el azonban, hogy a király személye körüli miniszter is az a Lukács László, aki a miniszterelnöki bársonyszékben s nihatetni szokta elvékonyult dongájú testét, mely azonban nemzeti életünknek elviselhetetlen sulyu terhét képezi.

Nos, a király személye körüli és a miniszterelnöki Lukács Lászlók egymás kezére játszottak, a «kéz kezét mos» sokszor nem tiszta, de mindig hasznos elvét követték akkor, mikor a Szent István-rend nagykeresztjét és a «tartós bizalomról» regélő iratot ki-esszközölték a királytól, csak azért, hogy flastromot kapjon az a folytonossági hiány, melyben a Lukács László politikai becsülete a népmiliónok előtt szenved.

Egy pár kicsinált, kisorfolt nyilatkozaton és a hivatalos kommandóra táncoló kormánypárti vidéki közsétek felajánlkozó ömlengéseim kívül az egész ország elítéli a Tisza—Lukács-féle parlament botrányját, melynek két főszereplője — magyar ember létére — Ausztria gonosz szándékainak útját egyengette akkor, mikor a törvény által sérthetetlennek mondott népképviselő személyét a katonai és rendőri erőszak szomorú precedenst képező martalékul odadobta, csak azért, hogy a korszellem és népharag által előbb-utóbb elsöprenő munka-párt hulló-életét pár hónappal, esetleg pár évvel meghosszabbítsa s így a parlament csorbítottan fenntartásához fűződő nemzeti nagy érdekeket

feláldozzon, sárba tiporjon önöz párturalmi érdekek ideig-óráig való, görgőtűzes biztosításáért.

Ebben a bűnben a végrehajtó tettes: Tisza István, de nem kevésbbé részes a Luciferként hátmögött működő Lukács László, ki mikor a miniszterelnöki székbe bepottyanásakor fehér békegalambot röpitett az ellenzék felé, már akkor nekiszabadításra kéznél készen tartotta azt az utálatos keselyűt, melylyel a magyar parlamentáriszmust zsákmány gyanánt széjel tepte.

Az ilyen ember hiába takarózik a király palástjába, hiába kuncsorog ki «tartós bizalom» iratot, előbb-utóbb bukni fog, eltűnik a halfenekben, mert elvégre a nemzeti harag felzudulása ma is van még olyan erős, hogy elszöri az olyan embert, aki nemzete ellen vétkezett, csak azért, hogy lakájszolgálatokat tehessen ott, ahol a rendjeleket és a bársonyszékeket osztják.

Tiszával együtt Lukácsnak is buknia kell! Hasznavehetetlen, sárgult levélként kell lehullniok, betapostatniok abba az őszi avarba, mely az osztályuralmi Magyarország sirját jelenti, pusztulását annak, ami lelte, kielte magát, hogy majdan jöhessen az igazi népszabadság és jogegyenlőség tava-sza, hol «tartós bizalom» csak azt fogja környezni, ki nem ország-ronó, nem bécsi lakó és nem népcsaló!

Kun Béla.

Állami gyermekvédelem.

Még korántsem eldöntött kérdés és bizonyára nem egyhamar dől el véglegesen, vajjon hol ér véget a társadalmi kötelezettség és hol kezdődik az állami feladat. Azt a bizonyos demarkacionális vonalat csak általánosságban is nehéz meghatározni, esetenként felállítani pedig még több rigorozitást igényel. Ez az oka a surlódás fejülejen az összeütközésnek éppen úgy, mint az illetéktelen beavatkozásoknak, amelyeknek kárát mindenkor

a köz vallja s az egyes intézmény Buridán ismeretes szamarának a sorára jut: nem hogy kielégülést, hanem még életfenntartási alapot sem nyer.

Tételes törvény szabályozza a romlás veszélyének kitett és erkölcsi zülés útjára tévedt fiatalok büntetésével szemben a büntetőjogi eljárást. A modern törvényalkotás eredménye a büntető novellának a fiatalokra vonatkozó rendelkezése, melynek alap gondolata az, hogy a büntettes fiatalok ellen tehető intézkedések megválasztásánál nem az elkövetett bűncselekmény megtorlása a cél, hanem a fiatalok megvédése abban a tekintetben, hogy mit kell tenni a cél érdekében. Ez az alapgondolat gyakorlatilag a pártfogói tisztség (a patrónázs intézmény) felállításában van a törvényben keresztül vive.

Mind szép és igen helyes volna a papiroson, de az életben, a gyakorlatban másként fest a kép.

Ugyanis a pártfogó tiszttel betöltése az egyes gyermekvédelmi társaságok tagjaia háru és eszerint a társadalom nyakába van varrva. Csak kivételes intézkedés az, hogy ugynevezett pártfogó tiszttel, hivatásos, államilag fizetett egyének léssak ezeket a teendőket. Ilyen tisztség eddig csak Budapesten van szervezve. Már pedig a pártfogó szerepe, tevékenysége kiválóan fontos, elengedhetetlenül lényeges a törvény alapgondolata alapján azon nevelő- és mentőintézkedés megalapozásánál, amely a fiatalok jövőjével egybekötött. A nagy társadalom pedig — mi társadalmi tagadás benne, de úgy van — felkapott divatnak tekintette ezt a tevékenységet. Tegyük hozzá mindjárt, hogy mint annyi más, amelyeket talán felsorolni nem is kell, hiszen mindannyian tudjuk, ismerjük — divat multán, félre is dobtá.

Ez a társadalmi gyermekvédelem pedig már születésétől fogva életképtelen volt, amitalán egész természetes is az előtt, aki a magyar társadalmi életnyilvánulásokat megfigyeli és a megfigyelés alapján véleményi alkot. S korántsem rekriminálás, még kevésbbé ledorongolás, csupán a letagadhatatlan színvalóság az, hogy ilyen társadalmi patrónázs szervezettől és a szervezetnek csak így működő (tudatosan nem használjuk azt, hogy nem működő) tagjaitól eredményt várni nem lehet. Amint hasonlóképen csak a tény konstatálása az, hogy a nagy társadalom még nem tudja megérteni a gyermekvédelem szociális vonatkozását sem.

Es hogy ez a tétel igaz, hogy annak megállapítására nem a felújított patrónázs «botrányok» a bizonyítékok, hanem a fiatalok bűnügyeiben eljáró bíróságoknak és ezek tagjainak a közvetlen megbizonyosodása, akiknek napról-napra van alkalmuk tapasztalni a társadalmi gyermekvédelem eredménytelenségét.

A következtetés alapján az eredmény és az eredmény folytán a tenni-való egészen kézenfekvő. Állami pat-

ronázt kell szervezni, hivatásos, ahhoz értő, fizetéssel ellátott egyének gárdájából. Elvégre is azzal tisztába kell jönni, hogy a patronázs tevékenység a fiatalok bűn megelőzési intenciójával, nemkülönben a jövőbeni megmentésére irányuló egész akció állam feladat. Állami feladat, mert ez a kérdés elválaszthatatlanul összekötött a nemzetek jövőjével, fennállásának biztosításával, hiszen minden fiatalok egykor, valamikor tagja lesz az államnak.

Hogy az államnak nincs erre pénze, ez nem jöhet számításba; lenni kell! Elvégre talán nem vagyunk a Balkán, a Kelet egészen.

Kevés

a házasság.

Panaszkodik a statisztika

Hanyaglik a házassági kedv, — mondja a statisztika, — hanyaglik nemcsak Magyarországon, de mind az öt világrészben hanyaglik.

Hanyaglik?

Hát mikor emelkedett a házassági kedv? — kérdelem merő csodálkozással a statisztikától.

Sőt! Egyáltalán mikor volt kedve az embernek a házassághoz? Ki házasodik jókedvében? Jókedvében megiszik az ember néhány üveg pezsgőt. Jókedvében elhuzat az ember a cigányt néhény szép nótát. Jókedvében együtt vacsorázik az ember egy fess kis nővel. És meglehet, hogy jókedvében kihuzatja valaki a fogát... De ki házasodik jókedvében?

Ilyent csak a statisztika találhat ki. Egyáltalán ki hallotta azt, hogy a házassághoz jókedv kell? Minden kell hozzá, csak jókedv nem. Kell hozzá egy menyasszony, nem, első-sorban nem is menyasszony kell hozzá. Először lakás kell hozzá. Kell azután koszt hozzá és kell butor, kell fa és pénz, pénz! De kedv az igazán nem kell hozzá.

Hát akkor mit panaszkodik a statisztika, hogy hanyaglik a kedv. És hogyne hanyaglana, amikor mindenki szívesebben tanul a más kárán, mint a magán.

Egészen igaza van a statisztikának abban a logikus következtetésben, hogy: «miután a házasságkötések csökkenése majdnem az összes európai államokban évek óta tart, bizonyos, hogy nemcsak véletlen jelenségekkel állunk szemben, mely időleges konjunkturánkban leli magyarázatát, hanem egy állandó és nem éppen örvendetes tendenciával.»

Hát persze, hogy tendenciával!

Egy okos eszme.

Ozory rendőrkapitány nagyjövője akciója.

Óriási horderejű dolgot pendített meg a minap ifj. Ozory István debreczeni rendőrkapitány: arról van szó, hogy helyes és célravezető módon mi, a fogyasztó közönség tegyük tőrhetőbbé a drágaságot.

Hogy milyen módon érhetünk el sikert legrovidebben, arra nézve pompás tervet eszelt ki Ozory kapitány. Olyan tervet, amely rövid idő alatt városunk határait is túlszárnyalhatja. Mert zseniálisan van elgondolva ez a terv: azt le kell szögeznünk.

Arról van ugyanis szó, hogy a fogyasztó közönség egy termelőtől vásároljon bizonyos előre meghatározott árukért fogyasztási cikkekét. Nagy-horderejű mindenképpen ez a gondolat. Nagyon valószínű, sőt bizonyos, hogy rövidesen meg fog valósulni az Ozory István eszméje és rövidesen virágozni fog az általa kezdeményezett egyesülés. Eddig már közel félezer aláírásra van kiállítás.

Ozory István felhívása különben röviden a következő:

Addig is, míg hatósági mérszárszék és egyéb hatósági élelmiszer árucikkek felállításával maga a városi hatóság orvosolni fogja a drágaságot, próbáljunk magunkon társadalmi uton segíteni. Ezen célból igen előnyösnek tartom a fogyasztó közönség érdekében, ha minél többben egyesülünk és az egyesülés által biztosítjuk magunknak a nagybani vásárlás előnyeit. Ha ugyanis minél többben kötelezzük magunkat arra, hogy egy és ugyanazon üzletből vásároljunk: az illető üzlet-tulajdonos annál olcsóbban képes adni az egyesület tagjainak az ő áruit. Felkérem tehát mindazokat, akik tervemet helyeslik s attól eredményt remélnek, hogy úgy a maguk, mint az egész fogyasztó közönség érdekében írják alá az ivatek s ezáltal tisztán erkölcsileg, minden anyagi felelősség és áldozat nélkül, kötelezzék magukat arra, hogy f. évi október hó 1-től kezdődőleg a később (de legkésőbb f. hó 28-án) megjelenendő hentes üzletben és árak mellett fogják hentes áruikat beszerezni. Először ugyanis csak egy fajta élelmiszerrel próbálkozunk meg, még pedig a hentes árucikkal. Ha és amennyiben a hentes árucikkal való kísérletünk sikerre vezet, úgy később más élelmiszereket ismét bátor leszek újabb aláírási rek beszerezésére is ugyanazon mód-ívek kibocsátásával a fogyasztó közönséghez fordulni.

Az aláírási ivatek aláírhatók a hivatalos órák alatt ifj. Ozory István kapitánynál és a központi rendőrségen.

A főpincérek válságos helyzete.

Az álgavallérok. A kártyázó urak. — Munkában az uzsorások.

A válságos pénzügyi helyzet nyomozó hatásait a különböző foglalkozású egyénekre nézve alaposan kiaknálták az orvosok. Kereskedők, orvosok, ügyvédek nyilatkoztak s próbálták előmer értékű megállapításokkal ecsetelni a pénzügyi válság félelmes eredményeit — jövőre nézve. Igen a meginterjúvult urak csak relative érezték és érzik a rossz pénzügyi állapotokat, de biztos reménynyel arra, hogy nemsokára fordul a kocka és a veszteséget könnyen pótolni lehet. A kereskedő, orvos, ügyvéd stb egy fix pontjára helyezkedve a saját anyagi életének, ahol aztán biztosítva látja azt a minimális jövedelmet, amely üzleti egzisztenciájának megfelelő, könnyen átsiklik a jelen nyomorúsága felett.

De van a társadalomnak egy pénzügyileg rendkívül exponált csoportja, akiket rossz sorsuk a pincéri pályára vitt s pár ezer korona pénzük révén később főpincéreké avaszálltak. — Ezek a szegény, füstös, nehéz éjszakákon meghajszolt emberek, akiknek nyomorát talán örökké fényes ing-plasztronjuk titkolja el kevés időre, ezek az emberek az igazi földzalai, a nyomozó pénzügyi válságok. Ők érzik a legintenzívebben az általános pénztelenséget, mert minden kávéházi vendégnek, különösen a kártyázó társaságoknak egyéni nyomorát a saját sebükből kell fedezniük az — üzlet érdekében.

Az álgavallérok.

Minden kávéháznak meg vannak a maga parazitái. Simára fésült, jól öltözött urak, akiknek minden teheiségük abban merül ki, hogy ügyesen majmolva a moral insanit, naponta két-három szemtelen gesztussal elsiklanak a főpincér, illetve a fizetés mellett. Egy főpincér, aki megfigyelése szerint tizenegy ilyen zsebrákot tart el naponta reggeli, uzsonna és pikoló-kávéval, kiszámította napi veszteségét. Tizenhárom korona husz fillérre rug ez a veszteség, melytől neki megszabadulni nem lehet. Ha kiadja az utját a nemfizető vendégnek, akkor a pénze biztosan elveszett, de így, ha napról-napra tengeti a saját zsebének kárára, mégis van némi remény, hogy egyszer megfizet. Van egy pár tipikus fizetésiszonyban szenvedő «stammgaszt», akik közül a legkevesebbel tartozónak számítja kilencvenhat koronára rug.

Arról nem beszélünk, hogy a trafikos-gyerekek, akik ifjuságukat eldobják fel a gyilkos kávéházi munkában, mennyi veszteséggel kezelik látvány kis üzletüket. Naponta volna két-három korona hasznuk, ahelyett van három-négy korona veszteségük. De ez általános jelenség és nem tudható be a rossz pénzügyi válságnak. A kávéházi «moral insanity» mindennap elszívja a maga trabukóját és ezt a kis luxust a trafikos-gyerekeknek kell megfizetni. Ahol a főpincér kezeli a trafikot, ott még ezt a veszteséget is a főpincérnek kell viselni és ez általános leírását jelenti a főpincéri büdzsé jövedelmének.

A kártyázó urak.

Régebben talán úgy volt, hogy a kávé és a főpincér örült, ha a ká-

véház homályos szögleteiben égni kellett a lámpáknak. Ma a kávé örül, de busul a főpincér, mert a kölcsön adott pénzen felül még a villamárámot is neki kell megfizetni.

Itt, a kártyánál érzi meg legjobban a főpincér a rossz pénzügyi válság hatását. A kártyázók legnagyobb része az üzletberekéből és lateinerekből kerül ki. Pénzüg persze nincs, a kártyaszervenvedély pedig ég, lobog a nagy tétet után. Ismét a főpincérnek kell előállani a maga megbélt kis tőkéjével.

Amelyik kávéházban nagyban hazárdiroznak, ott minden félőreban elhangzik a nyíltan is titkos suttogás:

— Kérek tőur száz koronát...

— Kérek még ötven koronát...

A főpincér persze fogvacogva bár, de kénytelen az előkelő allűrökkel és semmi méssal nem rendelkező kártyázó ur kívánságának eleget tenni és örül, ha csak a manzsettájára kell felírni a kölcsönösszeget, mert ez azt jelenti, hogy nyereséseten az illető talán még aznap visszatér a pénzt. De ezt a rossz pénzügyi válságok egyenesen lehetetlenné teszik. Aki nyereséseten megvárja a pénz ürdögétől és megverve a kártya demoralizáló hatásától, a nyertösszeggel feláll és el-siet biztosabb partok felé. Ez ma már szinte nem inkorrekt dolog. Persze ismét nem a kártyás, hanem a főpincér veszít. És tulajdonképpen ez viszi a tönk szélére a főpincéreket.

Miködnék az uzsorások.

Nem a közönséges uzsorásokról, hanem az uzsorásoknak egy igazi vémpir-fajáról van szó. akiket a kávészonak egy jó ötlete és a rossz pénzügyi válságok teremtettek meg. Ott üldögélnék a kávéházakban, közel a kártyaiermekhez, hogy a jó felek számára mindjárt kéznél legyenek.

Az ember csodálkozik ezen a radikális ujtításokon, pedig a dolgok logikai rendje hozta magával. Mikor a főpincér már utolsó fillérjét is kölcsönként leolvasta a zöld asztalra, akkor mehet köldülni. De jönni kell helyébe valakinek, aki a zöld asztal rabjainak éhségét kielégítse. Más főpincér nem jön, mert annak nincs pénze hasonló esetek miatt. Tehát jön az őszhaju, reszkető kezű uzsorás, aki a jó pasasnak szívesen és azonnal rendelkezésére áll, a gyengébb hitelű kártyást pedig maga a kávé és tá-mogatja bizonyos összegig, kezesség-gel az uzsorásnál. Ezek talán a legsötétebb képek a rossz pénzügyi válságok kloakájából.

Körülbelül ezek a képek világitanak bele ennek a csillogó városnak kávéházi parvenü társadalmába. Azt ne higgyük, hogy mindezt menteni lehet a pénzügyi válságok nyomozó voltával. Ezek a képek, mint diagnózisok, már bizonyos morális betegségekre engednek következtetni, melyeknek a sötét háttérben ott vigyorog a kártya ürdögének eltorzult arca.

Modern és a legjobb
Villamos
berendezések
rendelje meg
FÖLDVÁRI-
üzleti telefon 168
gyári telefon 168.
Tanuló felvételi k.

Debreczen diadala.

Győzött Debreczen Nagyváradal szemben

Tegnapai reprezentatív futball mérkőzés.

Nagyjelentőségű sportesemény játszódott le tegnap a nagyerdei sporttérén. Debreczen és Nagyvárad reprezentatív futball-csapatai mérköztek meg újlag — ez alkalommal Debreczen városában. A mérkőzés tényleg eredménytelenség végződött Debreczenre nézve, amennyiben a debreczeniek a nagyváradiakat 3:2 goal-arányban elaposan elverték. Nagy horderejű a tegnapi mérkőzés mindenképen Debreczen futball-sportjára nézve, a mennyiben a legutóbbi reprezentatív mérkőzés alkalmával Debreczen csúfos vereséget szenvedett.

A tegnapi mérkőzés úriási közönség előtt folyt le. Őszinte szívvel gratulálunk Debreczen futball-sportja vezetésének, hogy munkájukat minden tekintetben ilyen szép és értékes siker koronázta. Debreczenben sportot és ami talán még nagyobb siker: sportközönséget teremtettek.

A tegnapi reprezentatív mérkőzéshez fogható szép küzdelem nem folyt le még a debreczeni sporttérén, le kell szőgeznünk. Nagyvárad csapata is a legkiválóbbat produkálta. Schlosser, mint rendesen, most is mindenkit bámulatba ejtett csodás technikájú játékaival. Am a nagyváradiak minden ereje megtörik a debreczeni csapat lelkes játékán. Igen, lelke volt tegnap a futballnak. Különösen a második félidőben volt olyan tízperc, amikor a debreczeni csapat játéka első klaszsisu csapatok játékmódorát közelítette meg.

Nagyvárad nem szégyenkezhetik a tegnapi veresége miatt. Mi pedig a legszebb reményekkel tekintünk a debreczeni futball-sport jövője elé. A mieink közül különösen kiváltak: Lóbl, Tolnai, Balla, Dugó és a kapus; nem lehet kitagásunk jóformán csak egy-két játékos ellen, akik még nem érték a reprezentatív csapatba. A csapatnak érthetetlen okból Antal nem volt tagja. Vajon miért?

A szökött katona

Elszökött — és újra megszökött.

A rendőrség zsebtalvajlás gyanúja miatt letartóztatott tegnap egy zülleszt kinézésű embert. Előállították a központban, ahol vallatása közben kiderült, hogy az illető katonaszökevény.

Csabánszky Jánosnak hívják, 26 éves és a kassai füzérezrednél szolgált. A rendőrség kötelességének képezt a katonaszökevényt átkísértette a Pavillon-laktanyába, ahol őrizet alá vették.

A szökevény azonban délután — újra megszökött. Most országosan közzézik Csabánszky Jánost, aki aligha fog harmadszor megszökni, ha kézre kerül.

HIREK.

Sok az eső.

Egyszerűen azzal a kitéllel, hogy az a mostani időjárás abnormális: az őszi időt elintézni nem lehet. Sokkal komolyabb, sokkal vastagabb kitételekkel kell aposztrofálni ezt a furcsa és csunya időjárást, amely már jó néhány nappal ezelőtt kezdődött és amely még jó néhány napig fog tartani.

A lapok jelentései egyenesen arról adnak számot, hogy a mostani korai őszi időjárás nem csupán Hajduban, nem is Magyarország területén, hanem maj egész Európában ilyen locs-pocsos időjárással köszöntött be. Mindenütt lútságosan sok esett a mennyei áldásból, elég is lenne már, de elállítani senki se tudja, nem is próbálta.

Pedig siralmas helyzeteket teremtetett ez a förtelmesen nedves időjárás. Arról nem is szólnak, hogy teljesen tönkretette az idei szüreteteket a legszelebb geográfikus körben, ellenben arról szólnak csak ezúttal, hogy micsoda méhetetlen károkat okozott mindenfelé.

Az őszi vetést egészen kirohasztotta a földből, a kevés gyümölcsöt teljesen élvezhetetlenné tette, az utakon pedig annyi a víz, hogy azokon közlekedni a lehetetlenség-gel határos. Áll ez az eset különösen Debreczen városra, ahol a sár tenger hihetetlen mérvet öltött és ennélfogva a külső eső utcákon a közlekedés az idő jobbrafordulásáig egyszerűen megszűnt.

Hogy várjuk, hogy sővérognak pedig azt a boldog időt, amikor majd elmondani lehessen: no, künn vagyunk a vízből! Pedig soká, igen sokára fog ez még elkövetkezni. Az időjárás most olyan, — hogy régi viccet mondjunk, — mint egy zsémbeskedő, elhízott anyós, aki folyton haragszik, folyton zsörtölődik és addig, míg kellőképpen ki nem dühöngte magát, vele szemben semmi sem használ, legokosabb hallgatni...

Biz így kell tennünk az időjárással is. Hallgatni, vagyis türelmesen várni kell, amíg az eső elunja a folyton-folyvást való csurdogást — és megint rénk mosolyog a nap. Nem szabad a sok kára gondolni, nem szabad dühöngeni a hol szakadó, hol szitáló esőzuhatagok miatt, mert hát elvégre — ugyanis hiába mindenféle mérgeződés, protestálás.

Ez az idő ugyan bizonyosan nem egyhamar fog bekövetkezni, de hát mégis csak legokosabb dolog a türelmes várakozás. Meg kell várni a náthák, influenzák, terméskáros és más hasonló jók szülőanyjának: a locs-pocsos, lucskos őszi időjárásnak a kimulását.

A színházi térletek. Ma volt a színházi térletek kiadásának az első napja. A térletek iránt még a szököttől is nagyobb érdeklődés mutatkozott. Hogyisne, mikor az idén oly korán állott be a zimankós, borús, esős ősz és vele együtt a szezon. A térletügylet Irmay Béla színházi titkár intézi személyesen.

Tűz a Csap-utcán. Ma délelőtt tűzijárma verte fel Csap-utca lakosságát. A 72-ik számú házban ugyanis tűz támadt. Gyorsan értesítették a tűzoltóságot, mire azonban ezek kivonultak, a tűz már lokalizálva volt.

Elsőrendű kelengye látható kedden Kardos László kirakataiban.

Elláták a baját. Notárius verekedőknek ismeri a rendőrség Bodor Gyula és Ilyés József munkásokat, akik tegnap déltől ismét verekedést rögtönöztek az Apaffy-téren. Orosz György géplakatos inasnak úgy ellátgák a baját, hogy a szegény fiút a kórházba kellett szállítani. A két verekedő ellen folyik az eljárás.

Elűtötte a vonat. A tegnap délutáni 4403. sz. személyvonat elűtött egy bepálinkázott embert és csak a mozdonyvezető éberségének köszönhető, hogy életét is ott nem hagyta a sineken. Az elűtött Mester István 61 éves kőműves így csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett, amelyeket pár nap alatt kihever. A derék mozdonyvezetőt a máv. üzletvezető kintüntetésre ajánlja az igazgatóságnak.

Késsel a fára. Nem nézte jó szemmel Sárosi József, hogy Gyula fia kimarad nap-nap után állandóan és eltlumpolja az éjszakákat. Tegnap is hajnalban tért haza Sárosi Gyula az utja Simonffy-utcai lakására. Az éreget annyira elfogta a düh, hogy kést ragadott és össze-vissza szurkálta a fiát. Sárosi Gyulát a mentők szállították be a kórházba. Allapotja súlyos.

Sportbotrány Nagyváradon. — Érdekes sportbotrány történt Nagyváradon: Pető Pál rendőrtisztviselőt, Debreczen legjobb súlydobóját diszkvalifikálták teljesen alaptalanul és minden elfogadható ok nélkül. Pető megnyerte volna a versenyt győnyörű 11.80 m. dobásával. A zsűri azonban a jversenyt rendelt el azzal a megokolással, hogy Pető hajít és így dobásai érvénytelenek. Ez az állítás teljesen abszurdum, mert Pető na akar-na, akkor sem tudna hajítani. A zsűri határozata olyan ellenszenvet keltett a nézőközönség sorában, hogy a nagyobb botrány csak úgy volt elképélhető, hogy a közönséget álokokkal igyekeztek megnyugtatni.

Meleor mozgó színház világszenzációs műsora. Ma, néltől fényes u jmsor keretében a «Purgatórium», a Divina Commedia második része 2 felvonásban. Irta: Dante Alighieri. Szereplők: Dante — G. Berardi, Virgil — A. Novi Dante «Isteni színháznak» második részét, a «Purgatóriumot» mutatja be képünk. Dante Virgil kíséretében, miután elhagyta a Poklot, a Purgatóriumba ment. Az előpurgatóriumban találkozik Uticai Catoval, Pia dei Tolomeivel s földijével: Sordelloval. Majd bejutnak a Purgatóriumba, ahol végig nézik a fűsvények, az erőszakos halállal haltak, a buják, az örök ádvöket elhanyagolt fejedelmek, a torkosak, a haragosak, az irigyek, a fanyág és restek és a kevélyek vezekléseit. Majd találkoznak Beatricével és Matildával. Matilda megmossa Dante arcát az Eunoé vizében s ezután elhagyják a Purgatóriumot. 3 napig látható — CCsütörtökön fényes új műsor keretében bemutatásra kerül «A fekete golyó» című világszenzációs társadalmi dráma. Irta: Urban Godt. 2 felvonásban. Szereplők a dőn királyi színházi tagjai.

Korcsmai verekedés. Nagy verekedést rögtönözött vasárnap este a homokkerti Révész-féle korcsmában két duha jkocsis: Csarnai Sándor és Szilágyi József. Két kocsisistáruknak, Kerekes Istvánnak és Kar imrének támadtak és alaposan helyőnhagyták őket, úgy hogy Kait a kórházba kellett szállítani. A rendőrség a verekedők ellen megindította az eljárást.

A gyilkos barát. Hajdunánáson szombatról vasárnapra virradó éjszaka Orvos Miklós jómódu gazdálkodó fia bicskával agyonszurta Péntek József nevű barátját. A gyilkos barát tettét azért követte el, mivel közös ideájuk kettőjük közül Pénteket szerette. A gyilkos barátot letartóztatták.

Kondor Ernő

és az angol miss.

Különös hír szállong Kondor Ernőről. Kondor Ernő kabaréja tudvalevőleg Nagyváradon tönkrement. A volt igazgató azóta Budapesten a Jardin de Paris-ban hegedűjével kereste meg kenyerét.

Egy este az egyik páholyban megjelent egy szőke, csinos miss, aki igen melegen érdeklődött Kondor művészeté iránt. Amikor aztán vége volt az előadásnak, magához kérette a nagyváradí Bonbonniére volt igazgatóját, akít — mit mondjunk olyan sokat — nap inyoleszéz korona feléptidijért a saját, Amerikában levő művész-szinpadára szerződtetett — hegedűművésznek. Ki tudja, hogy hova vezet még a bájos szőke miss és Kondor Ernő regénye ott a yanikeek hazájában.

Apró esetek.

Egy kis visszaemlékezés a nyári hónapokra, amikor aki csak tehetett, tenger mellett töltött néhány napot.

Az eset szereplője egy debreczeni fiatalember, aki szintén az Adria partján nyaralt és egy alkalommal egy hölgy ismerősével sétált a tengerparton.

Amint ott sétálnak a meglehetősen hullámzó tenger mellett, a hölgy észrevette, hogy egy gyöngye, törékeny kis yachton ismerősei hajókéznak a tengeren.

— Nézze csak, — szólta a kísézőjéhez, — azok ott yachton nászutasok. Mondja, maga is rábizná a menyasszonyát egy ilyen dióhéjra?

— A menyasszonyomat igen, — felelte a fiatalember, — de a hozományát, azt már nem.

Egy vidéki színház zenkarában állandóan hamisan játszott a gordonkás. A karmester a haját tépte. Nem tudta mire vélni, hogy mi van a gordonkással, aki különben kitünő zenész volt.

Ötvenszer lekopogta a zenekart, a gordonkás ötvenszer hamisan játszott a kottáját. Végre a karmester lerohant az emelvényről.

— Szerencsétlen! Mit játszik most mega?

A karmester megnézte a kottát és kétségbeesetten konstataálta, hogy a rövidlátó gordonkás a kottájára esett legypontokat lejátsza.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, aszalterítő, szőve és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felőtök, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal beléphet. Eötvös utca 64.

Homok és kavicsbeszerzés.

Szamos folyamból kotrógéppel termelt és tisztára mosott, iszapmentes homok és kavics előnyös árban állandóan raktárról kapható

Osztreicher Tóbiásnál Szatmáron.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott órájavítások legolcsóbban eszközöltenek.

Lépcsőházi különbejáratu utcai butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, Darabos-utca 7.

BUTOROKAT konyhaberendezése ket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca.

Schampán ruhás fiatalember, ki vásárnap este azon bájos kis hölgyet órák hosszában át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Hű fehér rózsá» jeligére.

Tisztviselőnek ajánlkozik egy több nyelvet beszélő uriaszony. Irodai teendőkből és gépirásban járta. Cím a kiadóban.

Kisbobb különbejáratu butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a ház tulajdonosnál.

KIADÓ Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérlet.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac-Csapó-utca sarkán.

Azonnali belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefekötő munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Címem: Benedekfy Béla kefekötő mester, Zilah, Sallágmegyé.

Feltűnően olcsó
UJDONSÁGOK.

Női füzös Boxbőröl elegáns és modern **8.50**

Női füzös Chevrabőrölből utolsó divat **10**

Legjobb minőségű elegáns és jutányos a Turulcipő

Fiókraktár:
Debreczen,
Piacz-utca 48. szám.
Telefon: 69/.

Férfi füzös America-Style elegáns és tartós **11.50**

Férfi füzös Boxbőrölből modern és tartós **9.50**

Tisztítsd csak
Globus
Tisztító kivonattal
a világ legjobb fémtisztítószerét.

∴ **HIDVÉGER ANTAL** ∴ Foglalkozik az összes bankügyletekkel
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-utca 13. sz.
TELEFON 416. szám.

Csak
36 fillér

a Kereskedelmi Tanintézetben használt levelezési füzet

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Piac-utca 12. sz. (Csapó-utca sarok.)

Egyéb füzetek, itatós papirok, vonalzó, írószerek

mélyen leszállított árban.

! A legjobb itatós papiros !
! ivenként csak 36 fillér !